

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

kirjaamo@minedu.fi

kirjastolaki@minedu.fi

Viite: Lausuntopyyntö 19.08.2016

Alueellinen kehittämiskirjasto säilyttävä Lapissa

Yleisiä huomioita

Lukutaito on tutkimusten mukaan yksi merkittävä tekijä syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Kirjastot Lapissa ovat digitalisaation hyödyntämisen kärjessä ja laajentuneella toiminnan käsitteellään ehkäisevät merkittävästi syrjäytymistä, millä on suuri kansan- ja julkistaloudellinen merkitys. Kirjastolla on myös iso rooli paikkakuntien senioritoiminnassa.

Lappilaiset kirjastot ovat tärkeitä kohtaamis- ja kokoontumispaikkoja niin alueen asukkaille kuin täällä vierailville. Uusi kirjastolaki huomioi hyvin kirjaston laajemman merkityksen yhteiskunnassa ja sen kehityksessä. Lappilaiset kirjastot ovat merkittäviä toimijoita alueella niin kulttuurikeskuksina kuin eturivin digitalisaation edistäjinä ja koko väestön sivistäjinä. Kirjastot vaalivat monipuolisesti eri kulttuurimuotoja tarjoten tiloja ja koulutusta. Kirjasto on ikkuna kulttuuriperintöön. Lapin liitto pitää tärkeänä, että kirjastolaki jatkossakin tukee tätä kirjastojen yhteiskunnallista ja sivistyksellistä roolia.

Lapin liiton näkemyksen mukaan kirjastolain uudistus on perusteltu ja sisällöltään esitys vastaa paremmin kirjastojen nykytilannetta sekä niiden toimintaympäristöä. Yleiset yhteiset käyttö säännöt kirjastoihin ovat perusteltuja. Kirjaston tulee jatkossakin säilyä lähi- ja peruspalveluna. Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Koska kunnilla on velvollisuus järjestää maksutonta kirjastotoimintaa, sekä lisäksi uuden lain myötä poistaa varausmaksut, on siihen jatkossakin osoitettava riittävät resurssit valtionosuusjärjestelmällä.

Nykyiset maakuntakirjastot, tulevat kehittämiskirjastot

Lapin maakuntakirjasto Rovaniemellä, tuleva alueellinen kehittämiskirjasto, palvelee koko Suomea, ei vain lappilaisia ja Lapissa matkailevia. Tästä syystä Lapin alueellisen kehittäjäkirjaston pitää säilyä Rovaniemellä. Lisäksi maakuntakirjaston rooli saamenkielisten palveluissa on merkittävä, ja laissa onkin hyvin huomioitu paikallisten kieliryhmien tarpeet.

Lapin maakuntakirjasto (tuleva alueellinen kehittämiskirjasto) vetää maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä hankkeita, joilla on vaikutuksia koko maakuntaan ja laajemmallekin. Tämä jo olemassa oleva kehittäjärooli siis vahvistuu uudessa lakiesityksessä.

Lapin maakuntakirjasto toivoo omassa lausunnossaan, että kehittämiskirjastojen tehtävät määriteltäisiin paremmin/selkeämmin, jotta sen rooli alueellisena koordinoijana on selkeä. Lisäksi aluehallinnon ja kehittämiskirjaston työnjako tulee selventää.

Pätevyysvaatimukset

Väljemmät pätevyysvaatimukset puolustavat paikkaansa siinä, että kirjastoissa tarvitaan nykyään ja tulevaisuudessa yhä laajempaa osaamista – tämä huomioi muuttuvan maailman. Laissa esitettyjen pätevyysvaatimusten löyhentäminen ei kuitenkaan saa heikentää kirjastojen osaamista ja kirjastoammattilaisuutta.

Pätevyityminen kirjastoalalle on oltava mahdollista joka puolella Suomea (kuten nyk. Oulussa informaatiotutkimus, tradenomikoulutus).

Kielivähemmistöt

Saamenkielisistä palveluista on lain mukaisesti huolehdittava saamelaisten kotiseutualueella.

Mika Riipi, maakuntajohtaja

Jaana Koskela, kunta-asiantuntija